

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.:
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Filliale:
Novo mesto.

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ducejeve mogočne besede

Stotisoči ljudi vzklkajo Duceju, ki je dejal: »Čast bojovníkom, prezir skrivačem, svinec izdajalcem vseh stopenj in plemen«

Vojno poročilo št. 1076 Osni oddelki vzdržali trde bitke v Tunisu

Sestreljenih je bilo skupno 16
sovražnih letal, in sicer 9 od
Italijanskih lovcev

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:
— Na zahodnem odseku tunijskega bojišča
so italijanske in nemške čete tudi včeraj uspešno
vzdržale trde obrambne bitke.
Naši bombniki-lovci so v uspešnih nenadnih
napadih napadali neprotina oklepna sredstva ter
jih nekaj desetina zažgali in poškodovali.
Nemški lovci so v letalskih dvobojih uničili
7 angleško-ameriških letal.
Nad Sicilijskim prelivom so italijanski
lovci pod poveljstvom poročnika Amadeo Buidi iz
Bologne, ki so spremljali neki letalski konvoj, v
naglem, močnem spopadu z neko sovražno sku-
pino sestrelili v morje 9 »Curtissov«.
Zadnje dni se 6 naših letal ni vrnilo iz vojnih
nastopov.

Vladarica na obisku pri ranjenih

Rim, 6. maja. s. Nj. Vel. Kraljica in Cesarica
je včeraj zjutraj prišla v bolnišnico italijanskega
Rdečega križa »Cesare Battistic, kjer se zdravijo
vojni ranjenci in žrtve letalskih napadov, kakor
tudi ranjeni mornarji. Obiskala je več oddelkov,
se ustavljala ob posteljah slehernega bolnika in
je imela za vsakogar tolažilno in bodrilno besedo.

Državno vodstvo fašistske stranke pri Duceju

Rim, 6. maja. s. Duce je sprejel v Beneški
palaci državno vodstvo fašistske stranke v navzo-
čnosti članov, ki imajo po svojem položaju pravico
do članstva v vodstvu, in sicer ministrov Bigginija,
Cianettija, Polverellija, Albinija in generala Gal-
biattija. Po kratkem pozdravu tajnika stranke so
podtajniki, člani vodstva položili prisego. Duce je
na koncu ponovil navodila, ki so bila dana no-
vemu narodnemu vodstvu za njegovo delo.

Sovjeti močno napadajo ob Kubanju

Nemške oborožene sile potopile en angleški hitri čoln

Hitlerjev glavni stan, 6. maja. s. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:
Na vzhodnem delu kubanskega bojišča je sovražnik včeraj ves dan napadal z
močnimi silami. Vsi napadi so bili zavrnjeni in
pri tem uničeni številni oklepni vozovi.
Z ostalega vzhodnega bojišča ni poročil razen o
zavrnitvi krajevnih sovražnikovih napadov južno
od Ilmenskega jezera o nobenem pomemb-
nem bojnem delovanju.
V Tunisu je bilo več sovražnih napadov proti
severnemu in srednjemu odseku bojišča zavrnje-
nih. Pri tem je bilo vzhodno od Mateurja izmed
24 napadajočih oklepnih voz uničenih 13.
Nemški in italijanski letalski oddelki so uni-
čili pri napadih iz nizke višine večje število mo-
tornih vozil in več oklepnih voz. Težka bojna le-
tala so napadla preteklo noč pristaniške naprave
ob alžirski obali.
V jutranjih urah dne 6. maja so potopile nem-
ške pomorske oborožene sile za zaščito obale pred
bretonske obale brez lastnih izgub en angleški
hitri čoln in hudo poškodovala še tri nadaljnje.
Berlin, 6. maja. AS. Vojaški sodelavec nemške

uradne poročevalske agencije piše v zvezi s po-
lozajem na vzhodnem bojišču, da so lansko leto
ob tem času nemške čete izvajale ofenzivo na
Krim in napadale skoraj neosvojljivo trdnjavo Se-
bastopol, letos pa Sovjeti v svojih ponovnih napadih
niso mogli doseči znatnih uspehov na kubanjskem
bojišču. Ker so se sovjetski napadi stalno
ponavljali, je postalo to bojišče vedno važnejše,
saj tvori najugodnejši most za bodoče premike
nemških čet. Ker se bo led kmalu stalil, bo ver-
jetno celo vzhodno bojišče od Crnega do Lede-
nega morja zopet oživel. Še enkrat pa se v pri-
stojnih nemških krogih ponavlja, da bo nemško
poveljstvo začelo z ofenzivo le takrat, ko se mu
bo zdelo potrebno z ozirom na vreme, kakor tudi
na nove divizije, ki jih je Nemčija preteklo zimo
organizirala. Nemški tisk objavlja tudi poročila
o obisku časnika v neki tankovski tovarni, ki
je znova potrdil velik napredek nemške tehnike
v vojni industriji. Številke o proizvodnji niso ob-
javljene, največji uspeh pa je bil dosežen z no-
vimi iznajdbami, saj jih je bilo kar 220 in skoraj
vse so bile sprejete in bodo storile svoje za iz-
boljšanje nemške vojne industrije.

Preciznost in moč nemške protiletalske obrambe

Angleži se bodo nekega dne bridko kesali, ker so se zatekli k tako barbarskemu načinu vojskovanja

Berlin, 6. maja. Angleško letalstvo je kaj
drago plačalo napad na Dortmund. Sestrelje-
nih je bilo namreč 36 letal, večinoma štirimo-
tornikov. Napada se kakor običajno ni udele-
žilo več kakor 250 bombnikov. Velik odstotek
sestreljenih napadalcev je torej izključna za-
sluga preciznosti in moči protiletalske obram-
be, ki je dosegla velik uspeh.
Onstran Rokava se že sprašujejo, če naj
se ob tolikšnih izgubah še nadaljujejo doseda-
nji teroristični napadi na nemška mesta. Bom-
bardiranje nemških mest je bilo že dolgo v
angleško-ameriškem načrtu. Angleški letalski
minister točno poroča, koliko milijonov kilo-
gramov bomb je bilo zmetanih na nemška me-
sta ter hoče s tem opravičevati takozvano le-
talsko ofenzivo iz prestižnih razlogov ter za-
radi Moskve. Zato ni brez pomena, da je pred-
včerajšnjim Stalin Angliji čestital k bombar-
diranju nemških mest.
Kar se tiče morebitnih represalij po vzgle-
du Japonske nad ujetimi člani sovražnih po-
sadek, o čemer se je v Berlinu že govorilo, pri-
stojni berlinski krogi ne dajejo nikakih izjav.
Gotovo je le to, da nemški tisk zadnje čase
poudarja, kako se bodo Angleži nekega dne
bridko kesali, ker so se zatekli k tako barbar-

skemu načinu vojskovanja. To velja tudi za
agencijo Reuter, ki se je norčevala, češ da so
znašala nemška letala, ki so v aprilu napadala
Anglijo, le četrtino številnih napadov, ki so
bili v eni sami noči izvedeni nad Nemčijo.
Narodni socialistični voditelji so navedli
razloge, zakaj nemško letalstvo ne napada An-
glije v velikem slogu. Zaposleni je namreč na
pravih bojiščih. So pa še tudi višji razlogi, raz-
vidni iz popisa, ki ga navaja »Das Schwarze
Korps«: Sovjetski lovci so zasledovali nek nem-
ški bombnik, ki pa ni odvrnil svojih bomb, da
bi dosegel večjo hitrost, ker je bil nad neko
vasjo in bi bombe lahko zadele civilno prebi-
valstvo. Bombnik bi to lahko storil, ker je bil
v veliki nevarnosti, pa vendar pilot ni tega na-
redil, čeprav je šlo za sovjetsko vas, kjer bolj-
ševiki človeška bitja cenijo manj kakor živali.
Ta viteški duh se je pokazal tudi pri veliki le-
talski ofenzivi na angleška mesta leta 1940, ko
so bili bombardirani le vojaški cilji. Anglo-
sasi pa so se se vrgli na pravo strahovalno
tehniko, gradili letišča trdnjave, ki lahko iz ve-
likanske višine spuščajo na tisoče kilogramov
težke bombe, gradili strahotne zažigalne bom-
be, in vse to ni namenjeno za bojišče, ampak
za zaledje. Anglosaški piloti so se tako specia-

ni klic, ki bo italijansko ljudstvo privedel prav
do vseh zmag.
Nazadnje so se vrata na balkonu odprla in
prikazal se je Duce, neomajno miren sprčo
ogromnega navdušenja, s katerim ga je sprejelo
ljudstvo, zbran v svoji misli, ki je lebdela nad
množico, da bi si predložila ves narod v njegovem
prizadevanju, ki mu bo dalo veličino pred obli-
jem sveta; da bi si predložila vse oborožene sile
v njihovi neupogljivi volji po zmagi, pripravljene
na nove, trde preskušnje. Ni mogoče povedati,
kako močan je bil sprejem, ki ga je bil deležen

Duce govori

»Čutim, kako v vaših glasovih drhti
nekdanja neomajna vera. (Množica mogočno
vzklika: »Da!«) In hkrati skrajna gotovost:
vera v fašizem. (Da!) Prepričanje, da bodo
krvave žrtve teh trdih časov poplačane z
zmago (zelo glasno in dolgo odobravanje),
če je res, kakor je res, da je Bog pravičen
ter Italija neumrljiva. (Ljudstvo navdušeno
vzklika Duceju!)

Danes je šest let, kar smo se zbrali na
tem trgu, da bi slavili zmagoviti konec voj-
ne, med katero smo izzivali svet ter odprli
omiki nova pota. (Dolgo odobravanje.) To
veliko dejanje ni končano, temveč je samo
prekinjeno. Vem in čutim, da milijoni in mi-
lijoni Italijanov trpe od nedopovedljive bo-
lezni, ki se imenuje »afriška bolezen«. (Da!)
Za ozdravljenje je ena sama pot: vrniti se
tja. (Množica bruhne v novo, nebrzdano
vzklikanje ter enoglasno vpije: »Da!«)

Brezpogojne zapovedi sedanjega trenu-
ta so te-le: čast bojovníkom, prezir skrivačem
in svinec izdajalcem sleherne stopnje in ple-
mena! (Zelo glasno odobravanje.) To ni sa-

Nepreklicljiv odgovor na neumne sovražne domneve

Tako označuje nemški tisk zadnje Ducejeve besede in vzklikanje stotisočglavih rimskih množic

Berlin, 6. maja. AS. Včerašnji govor, ki ga
je imel Duce na balkonu Beneške palače — piše
politični dopisnik DNB — je vreden nepreklicljiv
odgovor na vse neumne sovražne domneve in na-
povedi. V tem trenutku, ko se položaj v Tunisu
bliža svojemu vrhuncu — nadaljuje nemški časni-
kar — sovražnik upa da je prišel trenutek, ko
lahko izlove s svojim strahovanjem in z gonjo
laži razdor med Italijo in njenimi zavezniki in
tako ustvari vrzel v trdnem sklopu trojne zveze.
Kategorične Ducejeve izjave in strastno nav-
dušenje velikanske množice, zbrane na Beneškem
trgu ter vzklikanje voditeljevim besedam — na-
glašja sodelavce nemške uradne agencije — so še
enkrat pred vsem svetom pokazale voljo do bor-
be in zmage, ki navdaja italijansko ljudstvo, ka-
tero je danes bolj ko kdaj odločeno boriti se za
dosego skupnih ciljev. Italijansko ljudstvo je s
tem dalo svoje potrdilo in odobritev borbenemu
načrtu, ki sta ga določila Benito Mussolini in

Duce, ko se je prikazal. Vrišče neizčrpivega kri-
ka je odmevalo po trgu in preko njega, iskrl se
je blesk tisoč praporov, toda nad vse druge izraze
se je dvignil pristni glas ljudstva, glas sovražstva
proti podlim ubijalcem žensk in otrok, zapovedo-
valni glas proti tistim, ki omahujejo, glas neome-
jene ljubezni in neomajne vere v Duceja, ki bo
znal vrniti Italiji njene najslavnejše dni. In v
tem čistem ozačju ljudske duše je Duce izrekel
svoje jedrnat besede, v katerih je — kakor
vedno — bila zgoščena vsa vsebina trenutka.
Dejal je:

Duce govori

mo moja volja, prepričan sem, da je tudi
vaša in vsega italijanskega ljudstva.«

Krik, ki je sprejel Ducejeve besede, je kar
najslovesneje povedal, kakšen je sklep ljudstva v
tej uri, ko bi najmanjše omahovanje bilo enako
izdaji.

Manifestacija je izzvenela v resnici pomenljivo.
Duce je dolgo ostal na balkonu, da bi odgo-
varjal valu tako živih domoljubnih čustev. Ko se
je umaknil, je odobravanje še bolj oživelo, da se
je moral znova prikazati ter se znova združiti
z navdušenim ljudstvom v globokem medsebojnem
razumevanju. Večkrat se je vrnil na balkon in
zmeraj je njegovo oko na prometnih žilah, ki se
stekajo tukaj iz mesta, opazilo ogromno valujočo
množico, nad katero so se dvigali prapori in zna-
menja. Slišal je glas, tako močnejši, da se je zdel
kakor glas še ogromnejše množice. Ves čas je
odgovarjal pozdravljanju ljudstva z nasmehom in
je v množici lahko prepoznal celo obraze svojih
mož in svojih najbližjih sodelavcev ter je kazal
nanje s stegenim prstom, kakor je dolgo kazal
tudi na ranjene in pohabljenke, ki so jih morali
podpirati, a so vendar hoteli priti med ljudstvo,
da bi svojo strast izlili v plamen tega enodušnega
ognja.

Trg se je proti mraku počasi spraznil in na-
vdušenje je ob zvokih »Giovinezze« odmevalo po
cestah, ko je ljudstvo, še vedno drhteče, odnašalo
ogneni napetega preživljenega dne iz ostrja mesta
na brezkončno področje mestnega kroga.

Zločinski letalski napad na bolniško ladjo

Angleži in Amerikanci so ladjo napadli ob belem dnevu

Na položaju, v maju. — Pravkar je iz Tunisa
prispela bela bolniška ladja z vidnimi znaki
rdečega križa. Ladja je polna ranjenec in
bolnikov, ki so jih pred kratkim nabrali na
severoafriških bojiščih. Med ranjenci so ita-
lijski in nemški vojniki, njihove obleke so
okrvavljene, na obrazu se še vidijo sledovi pre-
stanih bojev. Vsi so hladni in mirni. Nekateri
ranjenci sede, drugi pa leže na zaslikih leži-
ščih. S ponosnimi in zamišljenimi očmi gledajo
na obrežja Italije, gledajo na množico, ki jih
čaka, gledajo na bolniške vlake rdečega križa,
ki jih čakajo. V dolgi vrsti zapuščajo ladjo, v
njih oči je pogled odločnosti, ne govore ničesar,
ne zmenijo se za dež. Na njih se odraža
samo ponos vojščakov, ki so pripravljeni pohi-
teti ob prvi priliki na bojišče.

Prvi napad
Bolniška ladja je vsa bela in zdi se, da je
nedotaknjena. Vendar pa je takorekoč na ču-
dežen način ušla dvojnemu napadu angleških
in ameriških bombnikov in lovcev. Po celi ladji
so še raztreseni znaki zdravniške pomoči ran-
jenecem in bolnikom. Od daleč se zdi, da ladja
ne nosi nobenih znakov izdajalskega sovražne-
ga napada. Kdor pa je stopil na ladjo in prišel
na njen poveljniški most, je lahko opazil, kako
so sovražni streli obsipali ladjo z vseh strani.
Vrata majhne kabine na krovu ladje so razbita
in iz notranjosti kapele gleda naravnost na
morje križ s svojimi lučmi. Vse na ladji je pre-
vrtano od krogel sovražnih letalskih strojne.
lizarali za vojno proti civilnemu prebivalstvu.
»Das Schwarze Korps« poziva nato k neumi-
ljenemu sovražstvu do Angležev in to narodno
sovražstvo bo moralo izpolniti večje naloge kot
postreliti peščico pilotov, ki žive v nemških
koncentracijskih taboriščih. (»Piccolo«)

Eksplzivni izstrelki sovražnih letal so pustili
za seboj še vidnejše sledove. Ti zahrbtni eksplo-
zivni izstrelki so prodrli celo v zdravniško
kabino. Sovražna letala so to bolniško ladjo na-
padla dvakrat in sicer na voznji v Tunisu in na
voznji domov v Italijo.

Dne 28. aprila popoldne je bolniška ladja
plula čez Sicilijski kanal v Tunis. Vreme je bilo
krasno in sonce je sijalo na vso moč. Bela lad-
ja je plula sama po širnem morju, ko jo je ob
18.30 pri rtiču Bon napadlo 12 močnih ameri-
ških štirimotornih letal. Letala niso letela pre-
več visoko, največ 1500 do 2000 metrov. Leteli
so naravnost proti ladji. Vse povsod je bilo pol-
no luči in svetlobe, morje in nebo je sijalo v
soncu. Samotna ladja je blestela v svoji belini.
Šest bombnikov je bilo že nad italijansko ladjo,
ne da bi vrgli bombe. Sledila je skupina drugih
šest bombnikov, ki so trije hkrati odvrgli
eksplozivne izstrelke na ladjo.

Polkovnik-zdravnik je opazil bombe, ki so
letele na ladjo. Bombe so padle v morje 40 do
50 metrov na levo od ladje. Nobena bomba ni
zadela ladje. Pač pa so se okoli parnika dvig-
nili visoki valovi, vendar pa ni bil nikdo zadet
ali ranjen na ladji. Na ladji je samo popokalo
mного šip. Vrata kapele so odletela in ves pro-
stor okoli ladje je zajel silen vihar.

Zvečer je ladja nepoškodovana priplula v
Tunis. Zasidrala se je popoldneva razsvetljava
v pristanišču. Takoj zjutraj so začeli nakladati
številne ranjence na ladjo. Te ranjence je bilo
treba nujno odpeljati z afriških bojišč. Ob
14.30 je ladja končala svoje delo, takoj nato pa
je ladja odplula iz Tunisa. Le nekaj ranjenec
še ni bilo spravljanih na varno, ko je ladja
krenila proti Italiji. Ladja je plula počasi v vo-
dah, kjer so razmeščene mine.

(Nadaljevanje na drugi strani).

Zločinski letalski napad na bolniško ladjo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vihar krogel na ladjo

Polkovnik-zdravnik je bil v svojih prostorih in je ravno ugotavljal ureditev bolnikov na ladji, ko je začel letalski napad. Lahko je mislil, da je eksplozivna kaskada mina, ki plove po Siciljskem kanalu. Bilo je ob štirih popoldne in tuniška obala se je še videla zelo blizu. Tedaj je začel sovražnik s svojim drugim sramotnim napadom na ladjo. Napad je bil bliskovit. Tokrat je ladjo napadla 17 ameriških dvomotornih lovcev. Leteli so zelo nizko. Najprej so ameriška letala izvedla lok okoli bolniške ladje in to tako nizko, da so mogli vsi spoznati bolniško ladjo in njen rdeči križ. Ko so letala začela z napadom na ladjo, niso bila več kot 15 do 20 metrov nad belo ladjo.

Strojnice so začele sipati gost ogenj na ladjo, pred krm ladje pa so metala bombe. Ladja je bila popolnoma osamljena v sredini zaliva pri rtu Kartagine. Ameriški letalci so morali ladjo odlično spoznati. Na krovu ladje je bilo še nekaj ranjenec, ki so čakali na svojo razvrstitev. Letalski izstrelki so povzročili še nekaj ran med italijanskimi in nemškimi bolniki.

Zadeti so bili stroji za plovbo in razni kompas. Ranjen je bil krmar iz Messine, ki pa v kljub ranam ni zapustil svojega mesta. Nek častnik-strojničar je bil ranjen na glavi. Drugi strelji so poškodovali radiološki kabinet.

Napad je trajal le nekaj minut, člani posadke in ranjenci pa so se odlično obnašali. Le pol ure nato so opazili neko drugo bolniško ladjo, ki je iz Italije plula v Tunis. Polkovnik-zdravnik je jasno razločil barve in sam je opa-

zoval, kako so ista letala nato ponovila napad na to drugo ladjo.

Letala so med tem napadom letela visoko in jih je bilo težko od daleč razločiti, bombe pa so okoli sestrške ladje dvigale visoke valove.

Italijani na krovu ladje so mirno izražali samo svoje zaničevanje za tako brezčastna sovražna dejanja. To je bilo zaničevanje ljudi, ki so navajeni na zločinstva angleških in ameriških letalcev. Najbolj so obsodili ta napad ranjeni ujetniki — bilo jih je 9 na ladji in sicer 4 Francozi, 4 Angleži in 1 Novozelanec. Napadalec na neoborožene ladje odgovarja čast italijanskega ljudstva, ki je zapisalo na ladjo te besede: »Za slavo bi dal življenje, za čast pa življenje in slavo!«

Delavska knjižica za tuje delavce v Nemčiji

Berlin, 6. maja. AS. Načelnik nemške delovne službe je izdal odlok, s katerim se ustanavlja posebna »delavska knjižica« za tuje delavce, zaposlene v Nemčiji. V Berlinu bo ustanovljena posebna pisarna, ki bo zbirala vse podatke o osebah in delu lastnikov teh knjižic.

Lep razvoj uradniške nabavljalne zadruga

Ljubljana, 6. maja.

Lani smo v tem času obširno poročali o krasnem razvoju zadruga ideje med državnim nameščenstvom, tako med železničarji, ki imajo izvrstno uspešnost. Nabavljalna zadruga železničarjev, kakor tudi drugega državnega in javnega uradništva, ki ima prav tako lepo se razvijajočo »Nabavljalna zadruga državnih in javnih uslužbencev«. Ta je lani slavila 20 letnico svojega obstoja in ob tej priliki smo omenili, da je državno nameščenstvo v Ljubljani sicer že pred to zadrugo dvakrat poskušalo ustanoviti si slično podjetje na zadrugi podlagi. Ta dva poskusa sta se žalostno končala, sedanja zadruga pa se prav lepo razvija v splošno zadovoljstvo vsega članstva.

V soboto bo redni občni zbor te zadruga. Iz poročil upravnega odbora posnemamo nekaj zanimivih podatkov o razvoju te uradniške zadruga, ki kaže, da je zadruga delo koristno ne samo kmetu, obrtniku in delavcu, temveč tudi uradniku. Zlasti velja to za sedanje čase, ko je gospodarsko življenje vezano na vojne predpise. V normalnih časih bi morala zadruga doseči še večje uspehe, kakor jih je.

V tem upravnem letu je bila zadruga tudi prvič revidirana po revizorjih Zavoda za zadrugištvu Ljubljanske pokrajine.

Poslovanje zadruga se je moralo omejiti po veliki večini na predmete, ki so racionalni, nekatere take predmete pa je morala deliti tudi nečlanom, kakor krompir in drva. Zadruga je to rada storila, ker je s tem koristila onim, ki bivajo v bližini. Dandanes moramo pa pomagati drug drugemu. Število kupujočega članstva pa je nekoliko padlo, ker je dostava specifijskega blaga na dom prepovedana in so odpadli bolj oddaljeni člani. Še vedno pa znaša število kupujočih 100 gr krvavic.

Zavodi, ki prejemalec racionalizirana živila na posebno nakazila, morajo mesarjem predložiti potrdilo Mestnega preskrbovalnega urada.

Delitev se bo pričela ob 7. uri.

Prodaja mesa na odrezek »D«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 8. maja t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka »D« navadnih živilskih nakazil, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani.

100 gr svežega govejega mesa in 100 gr krvavic.

Zavodi, ki prejemalec racionalizirana živila na posebno nakazila, morajo mesarjem predložiti potrdilo Mestnega preskrbovalnega urada.

Delitev se bo pričela ob 7. uri.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Z odlokom VIII-2 št. 362-8 Visokega komisiarja za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka, 3. maja 1943-XXI, zjutraj dalje do objave novega cenika.

Kislo zelje 4 lire, repa na debelo 0,75, repa na drobno 1, kislj 2,50, berivka 8, regrat 3, radič 6, zeleni radič 8, spinača 3,80, rdeča pesa 3, kolerabice 4, rumena koleraba 2, črna redkev 1,50, mesečna redkvice 10, domači beluši 11, rabarbara 6, rdeče korenje brez zelenja 4, rumeno korenje 2, peteršilj 4, zelena (glave) 3, čebula 3, šalota 4, česen 8, osnaženi hren 4, jabolka 1, vrste (namizna izbrana) 5,70, jabolka II. vrste 5, suho lipovo cvetje 18 lir kilogram; jajca 2 liri komad.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Višji kulturni in jezikovni tečaj na italijanskem kulturnem inštitutu

Tiskovni urad zveze fašijev sporoča: Italijanski kulturni inštitut bo začel v kratkem višji tečaj za italijansko kulturo ter jezikovni tečaj. Učni predmeti pri kulturnem tečaju so: zgodovina italijanske književnosti, zgodovina filozofije in znanosti, zgodovina umetnosti.

Jezikovni tečaj bo obravnaval stvarno iz slovnice, sintakse in stilistike. Vseboval bo pa tudi vajo v konverzaciji.

Oba tečaja se bosta raztegnila čez leto 1943-44.

Vpisna taksa znaša 100 lir. Prijavit se je treba na tajništvo inštituta, Napoleonov trg 6, in sicer od 16 do 19.30.

Nov občinski komisar v Semiču in nov župan v Dol. Logatcu

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je mesto fašista Ermanna Callegarisa imenoval fašista Meonija Ovidija za izrednega komisarja v občini Semič. Civilni komisar v Crnomlju ima nalogo, da ta ukaz izvede.

Z drugim odlokom je Visoki komisar imenoval Gabrijela Oblaka, izrednega komisarja v občini Dolenji Logatec, za župana občine Dolenji Logatec. Civilni komisar v Dolenjem Logatcu ima nalogo, da ta ukaz izvede.

Članov 1419, s približno 4200 družinskimi člani. To še vedno predstavlja znatno moč. Zadruga je tudi mogla povrniti članom nekaj kupnine in je sedaj predlagano v ta namen 143.135 lir. Posmrtnin je zadruga izplačala v 34 primerih 10.223 lir. Vseh članov je zadruga štela ob koncu leta 1942 2596 z 2598 deleži. Prometa je imela lani 5.904.655 lir za prodano blago, približno 150.000 lir več kakor lansko leto. Samo premoža je lani razdelila članom 61 vagonov, drv pa 322.000 kg. Zadruga šteje skupno 25 uslužbencev, za katere je v socialnem primeru poskrbljeno. Moramo pa omeniti tudi popolno razumevanje oblasti, ki so zadrugi nudile izdatno pomoč.

Tudi račun bilance in račun izgube in dobička sta za zadrugo ugodna. Tako znašajo aktivna 1.499.000 lir, pasiva prav toliko, s čistim prebitkom 6226 lir. Izdatki so znašali 506.000 lir in toliko tudi prejemki.

Delovanje zadruga je bilo vsestransko ter je treba priznati, da je ta odlična ustanova bila članstvu v veliko korist, kar je zlasti za sedanje čase zelo hvalevredno in ljudem dobrodošlo.

SPORT

Nogometna objava št. 11

Urnik odobrenih tekem — Zveza še ni odobrila drugorazredne tekme med Višem in Mladiko.

Po službenem poročilu direktorja Nogometne zveze posnemamo naslednje podrobnosti:

Zveza je potrdila prvenstveno tekmo med Hermesom in Ljubljano z izidom 1:5; tekme med Višem in Mladiko dostoj ni mogla potrditi, ker je SK Vič vložil protest.

Koledar prihodnjega termina dne 16. maja: ob 15 Mladika: Korotan, ob 17 Hermes: Mars. Obe tekmi bodo odigrali na Hermesu; službujoči odbornik gr. Zorko.

Z ukorom je kaznovala Zveza igralca Hermesa Brodnika Milana in Zadrava Karla. Zveza poziva igralca Kocijana Franca (SK Mars) in Plečko Zvoneta (Dopolavo t. l.), da se zgleda v petek, 7. maja, ob 17. v pisarni Zveze v svrhu zaščitanja. Prav tako se poziva zastopnik SK Mladike, da se zgleda ob istem času v Zvezini pisarni v svrhu zaščitanja, ker je nastopil v moštvu Mladike igralca Plečko Zvone.

Na prošnjo Dopolavora t. l. je Zveza odpisala ostanek kazni igralcu B. Milanoviču. Za 9. maj so odobrene naslednje prijavljene prijateljske tekme: Hermes rez.: Vič rez., Hermes: Vič (obe dopoldne na igrišču Hermesa) ter dobrodelna tekma med ljubljanskimi sodniki in odborniki kot predtekma k prvenstvenemu srečanju med Tob. tovarno in Marsom.

Zveza poziva vse klube, ki še niso prijavili mladinskega in rezervnega moštva, da store to najkasneje do ponedeljka, 10. maja, do 18. ker bo v torek žrebanje za mladinsko in rezervno tekmo.

Koledar nogometnih tekem 9. maja:

ob 9 Hermes rez.: Vič rez.; ob 10.30 Hermes: Vič (propagandna cena 2, 3 in 4 lire); ob 14: Zabjak: Korotan (II. razred); ob 16 Sodniki: Odborniki; ob 17 Dopolavoro t. l.: Mars (I. razred).

V Kranju so gledali zanimivo boksarsko prireditel, pri kateri je nastopil poleg Gorenjeve tudi nekaj Celovčanov. Glavno srečanje je bilo med Oleyem in Baloghom v težkem razredu. Po težki borbi je podlegel Balogh (Jesenice) po točkah.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Tudi vi imate take skrite sile, cenjeni bralci. Brez dvoma je ena takih sil prav sposobnost, dati priznanje in pohvalo vašemu bližnjemu ter ga vzpodbujati v njegovih skritih sposobnostih. Ravajte se torej po naslednjem pravilu:

Vzpodbujajte pri najmanjšem napredku. Bodite iskreni v priznanju, a ne skopi v pohvali.

Pustite slehernega v veri, da brani svojo čast.

Neka gospa, moja znanka, je vzela v službo kot služkinjo neko dekle, katere priporočila pa niso bila ravno najboljša. Na dan nastopa službe ji je gospa dejala: »Nela, telefonirala sem družini, pri kateri si doslej službovala. Rekli so mi, da si pošena in da ti je možno zaupati, da znaš šivati in dobro skrbeti za otroke. Dodali so pa, da si nekoliko zanična, zlasti kar se tiče čistoče. Tega ne maram verjeti. Vidim namreč, da daš na svojo zunanost, in mislim, da boš tudi hišo imela čisto in v redu. Prepričana sem, da bom zadovoljna s teboj.«

In tako je tudi bilo. Nela je zdaj morala braniti svojo čast. Z veseljem in z nekako zagrizenostjo je zdaj pometala in čistila, da bi vzdržala mnenje, ki si ga je gospodinja o njej ustvarila.

Lahko je doseči od človeka vse, kar hočete, če mu dokažete, da imate vanj zaupanje in da cenite njegove sposobnosti. Skratka: če hočete razviti v kakem človeku to ali ono krepko, se ravajte tako, kakor da bi to krepko že imel.

Shakespeare je dejal: »Če nimate kreposti, si jo pridobite!« Na isti način lahko namignemo sleherniku, da ima prav tisto dobro lastnost, za katero bi radi, da bi se v njem razvila. Ponudite mu priložnost, da bo branil svoj sloves in videli boste, da vas ne bo razočaral.

Jurija Leblanca opisuje v svoji knjigi »Spomini iz mojega življenja« z Maeterlinckovo čudovito spremembo neke belgijske Pepelke. »Prijazni mi je streglo ravno dekle grdih oči in krivih nog, ki so jo splošno klicali za kuhinjsko dekle Marijo. Nekega dne sem ji osorno dejala: »Marija, če bi ti vedela, kakšni zakladi se skrivajo v tebi!« Ker je bila navajena obvladati samo sebe, je najprej položila krožnik na mizo iz strahu pred nesrečo, globoko dihnila in spregovorila nedolžno: »Gospa, tega pa res ne morem verjeti!« Niti vprašanja mi ni zastavila, niti za hip ni podvomila, a vrnivši se v kuhinjo je ponovila moje besede s tako prepričanostjo, da se ni nihče drznil norčevati se iz nje. Po malem je bilo opaziti malenkostne spremembe v dekle. Prepričana, da je svetleče ne vem kakšnih čudovitosti, je cenila odlej toliko svojo osebnost in dala toliko na svoje obleke, da je spet živela v njej pomlad, ki je prikrila celo njene grde obrazne poteze. Dva meseca pozneje mi je naznanila svojo poroko s sinom glavnega kuharja.

»Gospa bom postala!« mi je dejala in se zahvalila. Skromna besedica je zadostovala, da je bil tok njenega življenja popolnoma spremenjen. Kuhinjska dekla Marija je morala vzdržati svoj dober sloves, kar jo je korenito spremenilo.

»Če imate opravka z malopridnežem,« pravi ravnatelj kaznilnice v Sing-Singu, »je edini način, s katerim morate pri njem ravnati, ta, da ga imate za gentilemana. Tako bo počaščen in tako ganjen, da bo storil vse, samo da se bo lepo zadržal, in ponosen bo, da mu vsaj eden zaupa.«

Če torej hočete vplivati na koga, ne da bi pri tem povzročili kako zamero ali mržnjo, uporabljajte tole pravilo:

Pustite slehernega v veri, da brani svojo čast!

Obnašajte se tako, da se bo zdelo, da je vsaka napaka lahko popravljiva

Pred leti se je nek moj prijatelj zaročil in zaročenka ga je pregovorila, da je začel hoditi na plesne vaje. »Prav potreben sem jih bil!« mi je priznal. »Plesal sem, kot so plesali pred dvajsetimi leti. Prva učiteljica mi je vzela ves pogum. Dejala mi je, da bi moral še tisto malo kar sem znal, pozabiti, in začeti znova. Morda je imela prav, a jaz sem si izbral drugo. Ta mi je omenila, da je moja plesna metoda sicer nekoliko zastarela, načela pa so kljub temu dobra. Zagotovila mi je, da se bom z lahkoto naučil prvih korakov; prva učiteljica me je osramotila, ko mi je dokazala moje napake, druga pa je poudarila nekaj malo vrlih, ni se pa toliko ozirala na moje napake. Imate kar priložnost za to. Z ples ste naravnost rojeni.« Moj dober čut mi pravi, da bom sicer vedno plesalec, toda povprečen plesalec. Na dnu srca mi pa vendar zelo ugaja pohvala in mislim si celo, da bi utegnla imeti učiteljica prav. Skratka, njene vzpodbudne besede o sprijojenem ritmu so mi dale pogum, navdihnile upanje, da bom v resnici napredoval.

2. Novo življenje se začne

Bilo je teden dni po poroki, to je 20. novembra, ko si je utegnil kar privesčiti nekaj dni oddiha, da je bil sam s svojo mlado ženo. Skupaj sta se odpeljala v Carsko selo, v to lepo carsko bivališče, ki je starih 30 km oddaljeno od Petrograda. Tu se dviga razkošna palača, ki jo obdaja krasen vrt; velika je in prostorna. Tu sta najrajši prebivala Katarina Velika in Aleksander I. V bližini te razkošne palače je manjši dvorec, preprost, toda prijeten, ki je bolj podoben hiši kakega bogatega posestnika, kakor pa dvorec. Ta dvorec so imenovali Aleksandrov dvorec. Tu je prebival Aleksander II. in še Aleksander III., ko je bil prestolonaslednik. Tu se je leta 1868 rodil Nikolaj II. Kakor smo že videli, je bilo pred nastopom Aleksandra III. na ruski prestol, Carsko selo zapuščenno, kajti Aleksander III. je rajši prebival v Gačinu; Aleksandrov dvorec pa je bil določen za prestolonaslednika. Razen tega je imel prestolonaslednik v Petrogradu svoje posebno bivališče. Zaradi smrti carja ni bilo časa za kakšno posebno pripravo, toda Aleksandrov dvorec je bil kolikor toliko pripraven, da sta se mlada zakonca lahko vselila v prostore, kjer je prej prebival Aleksander III. s svojo družino. In prav v teh sobanah, kjer se je mladi car rodil, je prebil s svojo mlado ženo tudi medene tedno.

18

mogla odločiti za to dolgo dobo. Določili so dan 14. novembra, ki je bil rojstni dan carice-matere. Za ta dan, zadnji v vigiliji, pa dovoljuje pravoslavna vera v izjemnih primerih poročne obrede, in sicer samo v dopoldanskih urah. V Rusiji je bilo pač malo ljudi, ki bi bili hoteli kdaj izkoristiti to dovoljenje, ker je prevladovalo praznoverje, da ta dan prinaša nevesti nesrečo. Bodi da tega praznoverja ni poznala carjeva okolica, ali pa tudi sam car ni verjel vanj, bodi da je bilo drugih brig preveč: poroka se je določila prav za ta dan.

Dne 14. novembra so se že od ranega jutra zbirale množice po Nevskem obrežju in pričakovale spreveda, kjer naj bi se pojavila ženina in nevesta, vozeč se iz palače Anikov v Zimsko palačo, kjer naj bi bila poroka v ondnotni veliki kapeli. Toda slavnostnega spreveda ni bilo. Vse se je izvršilo na najpreprostejši način. Videli je bil car z mlajšim bratom velikim knezom Mihailom, nato pa je sledila carica-mati z nevesto. V Zimski palači so ognili nevesto s težkim plaščem iz hermelina, na glavo so ji dali majhno krono z diamanti, nato pa so jo povedli v kapelo, kjer jo je car pričakoval. Petrograjski metropolit ju je blagoslovil in čim se je verski obred končal, so se odpeljali v palačo Anikov. Množica, ki je potrpežljivo čakala, je navdušeno vzklikala, najprej carici-materi, nato pa carju in njegovi mladi ženi. Carica Aleksandra Fjodorovna je privikrat slišala vzklike svojega naroda. Da je trajalo le nekaj minut, saj je bil sprevod kratek in so kočije naglo vozile. Ljudje so opazili poleg carja samo lepo obraz... Kočija se je ustavila pred katedralo kazanske Matere božje na Nevskem obrežju, in carska dvojica je izstopila, da bi poljubila čudežno ikono sv. Device, ki so jo po vsej Rusiji najbolj častili. Nato se je sprevod naglo oddaljil v palačo Anikov, kjer so bile pripravljene štiri sobe za mlado zakonsko dvojico dotlej, dokler ne bi bilo zanj vse urejeno v Zimski palači.

Ob osemih zvečer je bila večerja v ozkem družinskem krogu in s tem se je končal ta zgodovinsko-slavnostni dan. Poročnega potovanja ni bilo, ker je bil car vezan na svoje vladarske dolžnosti, ki so ga resnično težile. Drug dan po poroki je nova carska dvojica privikrat odšla h grobu Aleksandra III., da mu izkaže čast. Nova carica je bila spet od glave do nog vsa v črni. Takšna, vsa v žalnih oblačilih, naj bi bila potem še vse leto; takšna je stopala v rusko življenje, takšna je nastopila svojo pot carice.

2. Novo življenje se začne

Bilo je teden dni po poroki, to je 20. novembra, ko si je utegnil kar privesčiti nekaj dni oddiha, da je bil sam s svojo mlado ženo. Skupaj sta se odpeljala v Carsko selo, v to lepo carsko bivališče, ki je starih 30 km oddaljeno od Petrograda. Tu se dviga razkošna palača, ki jo obdaja krasen vrt; velika je in prostorna. Tu sta najrajši prebivala Katarina Velika in Aleksander I. V bližini te razkošne palače je manjši dvorec, preprost, toda prijeten, ki je bolj podoben hiši kakega bogatega posestnika, kakor pa dvorec. Ta dvorec so imenovali Aleksandrov dvorec. Tu je prebival Aleksander II. in še Aleksander III., ko je bil prestolonaslednik. Tu se je leta 1868 rodil Nikolaj II. Kakor smo že videli, je bilo pred nastopom Aleksandra III. na ruski prestol, Carsko selo zapuščenno, kajti Aleksander III. je rajši prebival v Gačinu; Aleksandrov dvorec pa je bil določen za prestolonaslednika. Razen tega je imel prestolonaslednik v Petrogradu svoje posebno bivališče. Zaradi smrti carja ni bilo časa za kakšno posebno pripravo, toda Aleksandrov dvorec je bil kolikor toliko pripraven, da sta se mlada zakonca lahko vselila v prostore, kjer je prej prebival Aleksander III. s svojo družino. In prav v teh sobanah, kjer se je mladi car rodil, je prebil s svojo mlado ženo tudi medene tedno.

Osem dni je bila krsta s carjem v katedrali in noč in dan so hojevali mimo ljudje, njegovi podložniki. Vseh teh osem dni je carska družina z vsemi člani prisostvovala zjutraj in zvečer mrtvaškim obredom v katedrali. Vprav ob čarobnih pesmih-žalostinkah pravoslavne Cerkve je mlada princesa prestopila iz protestantskega v novo vero. Med odmor verskih obredov je bila kot kaka jetnica zaprta v hiši svoje sestre v palači velikega knega Sergija, kjer je bilo pripravljeno zanjo začasno stanovanje. Nič ni hodila ven razen v palačo Anikov, kjer se je za nekaj ur shajala s svojim ženinom. Ta je bil prezaposlen z mnogimi kronanimi glavami in številnimi princji, ki so zastopali zunanje zadeve njih držav, in so prihajali z vseh strani Evrope na pogreb, zato je utegnil kaj malce misliti na svoje srčne zadeve.

Pogrebne slavnosti so se končale na dan 7. novembra s sijajno razsvetljavo. Zdaj je bilo treba misliti na poroko. Potrebno bi bilo počakati vsaj šest tednov zaradi strogega dvornega žalovanja. Toda bližal se je pravoslavni post sv. Filipa, ki se začne za pravoslavno Cerkev 15. novembra in se oddlje do sv. Treh kraljev ne sme obhajati ženitovanje. Vendar ni bilo niti misliti na to, da bi se poroka

Drobne novice

Koledar

Petek, 7. velikega travna: Benedikt II., pa-
pež; Stanislav, škof in mučenec; Gizela, kraljica
in opatica.

Sobota, 8. velikega travna: Prikazen Mihaela
nadangela; Peter iz Tar., škof.

Zgodovinski paberki

7. velikega travna:

1. 1792. se je rodil slovenski pisatelj Janez
Cigler v Udmatu v Ljubljani. Študiral je v do-
mačem mestu in bil leta 1815. posvečen v ma-
nika. Služboval je na raznih mestih, zadnja leta
življenja je preživel kot župnik v Višnji gori.
Pisati je začel okoli leta 1820., izdal je več na-
božnih del in tri povesti ter sodeloval pri raznih
časopisih. Cigler je pomeben kot utemeljitelj slo-
venske povesti. Sreča v nesreči ali popisovanje
čudne zgodbe dvojčkov (1836. l.) je povest, ki
se je slovenskemu ljudstvu priljubila ter je še
leta 1858 navduševala starega Franca Levstika,
ki je hvalil vsebino, da si bil zadovoljen z du-
šeslovnim risanjem značajev, s ponavljanjem do-
godkov in z neverjetnimi prizori.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal
gospod Blaž Novak, čevljarški mojster in
brat g. župnika p. Modesta Novaka. Pogreb bo
v petek, 7. majnika, ob pol 3 popoldne iz kape-
lice sv. Frančiška na Zalah na pokopališče k Sv.
Križu.

† V St. Vidu nad Ljubljano je v 77. letu
starosti umrla gospa Filomena Bajec,
vdova šolskega upravitelja. Pokopali so jo na
belo nedeljo na domačem pokopališču.

Naj rajnima svetli večna luč! Vsem, ki ža-
lujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Duhovni svetnik Jakob Soklič petdesetletnik

Dne 7. maja praznuje petdesetletnico rojstva
— rojen 7. maja 1893 na Bledu — g. duhovni
svetnik in mestni župnik slovenjegraški Jakob
Soklič. Nadarjen, odličen duhovnik je s svojim
delovanjem povsod, kjer je služboval, zaračil glo-
boke brazde. Pri Sv. Vidu pod Plutjem je sezidal

prosvetni dom, duhovno prerodil župnijo. V Slo-
venj Gradcu je rešil pozabnost in propada umet-
niško pomembno staro cerkev Sv. Duha. Veščak v
umetniških vprašanjih, saj je poslušal na ljub-
ljanski univerzi predavanja iz umetniške zgo-
dovine, je prejšnjo rotopirano pod zvonikom mest-
ne župnijske cerkve prenašal v krasno krstno
kapelico, oškrbel barvano okno sv. Heme, umet-
niško delo ljubljanskega g. Kleina, svojevrsten kip
sv. Male Terezije, umetnino g. kiparja Pengova.
Je odličen pridigar, ki je napolnil mestno cerkev,
lani je imel postne govore v ljubljanski franči-
škanski cerkvi. Ljubitelj knjige, si je zbral kras-
no knjižnico, ki jo je — imel, zdaj je ni več!
Gostoljubljen čez mero, je imel v župnišči, ki je
nekak muzej starin in umetnin, vedno goste, zla-
sti dijake, ki jih velikodušno podpira in so mno-
gi prav z njegovo pomočjo doštudirali. Zvest pri-
atelj, prijeten družabnik, navdušen rodoljub.
Zdaj vodi gospodarstvo dva in tridesetletni duhov-
nikom v samostanu v Stični, skrajno nesebično in
popozirovno. Naj ga Gospod Bog ohrani tako
podjetnega in delavnega še lepo število let!

BLISK!

Čudovit volčji roman znanega kanadskega
pisatelja J. Curwooda

je izšel

v »Slovenčev knjižnici«. Kupujte knjigo,
ki je polna napetih pustolovščin!

— Zadnji dnevi Vavpotičeve razstave se iz-
tekajo in ni upati, da bi v doglednem času na-
nesla prilika, videti Vavpotičevo življenjsko delo
zbrano v tako poučni zbirki, kakor jo očituje
prireditelj v Jakopičevem paviljonu. — Vabimo
zato vse prijatelje slovenskega kulturnega ustvar-
janja, da ne zamude ogleda 130 originalov, ki

Iz dela in življenja - od tu in tam

S Spodnjega Štajerskega

Lepe prvomajske proslave po Spodnjem Šta-
jerskem. V Apačah so proslavili prvi maj z lepim
obhodom mladine, ki je pred gradom, v katerem
je šola Hitlerjeve mladine, postavila mlaj. — V
Rimskih Toplicah pa so ranjenci vojaške bolnišnice
skupaj z vodstvom krajevnih skupin tudi po-
stavili lep mlaj. 1. maja popoldne so se zbrali
vsi ranjenci iz zdravilišča in prebivalstvo pred
mlajem, kjer je nastopila mladina s petjem in
igrama. Nastopil je celo otroški vrtec.

Z železnim križem druge stopnje sta bila med
drugimi štajerskimi rojaki odlikovana prostovoljec
pri SS Hans Woschnigg in podčastnik Alojz Seklič.

Poroke. V Svetini pri Mariboru sta se poro-
čila vodja železniške kuhinje Rajmund Golob in
lastnica izdelovalnice sodavice Antonija Dreisib-
ner. V Celju so se poročili: Anton Zagar in Ana
Jan; Alojzij Janežič in Marija Repar, vsi iz Cel-
ja; dalje Rudolf Duda iz Donawitza pri Leobnu
in Frančiška Borin iz Celja; na Teharjih so se po-
ročili: Franc Rataj in Marija Vavpotič, oba s Te-
harjev; Franc Jošt iz Teharjev in Elizabeta Ogra-
jensek iz Vel. Piročice; Adolf Medved iz Kapfen-
berga in Marija Hojas, roj. Kaiser s Teharjev.
V Laškem sta se poročili Jakob Peklar iz Spod-
njega Dravograda in Katarina Sadočan iz Lož
pri Laškem; na Pragerskem sta se vzela Ludvik
Pischer iz Leobersdorfa in Matilda Pogorelec iz
Spodnje Polskave; v St. Juriju ob j. z. Martin Mo-
toch iz Kapfenberga in Marija Kostomaj iz Jar-
movca. V Pljuju so se poročili: Ivan Kodela in
Elza Onnebrin, oba iz Pluja; Ignacij Bolca in Fran-
čiška Golob, oba iz Brstja; Maksimilijan Kirbiš in
Angela Ogrizek, oba iz Dolnje Hajdine, Franc Ben-
kovič iz Pluja in M. Vrtič iz Maribora.

Hude nesreče. 45 letnega prevoznika Franca
Kocjančiča iz Zgornje Kunigunde je udaril konj s
kopitami v trebuh. Z nevarnimi notranjimi po-
škodbami je bil prepeljan v mariborsko bolnišni-
co. — 22 letni poljski delavec Georg Padier iz
Trestrnice pri Mariboru je zašel z roko pod nož
slamorenice. Nož ga je usekal tako zelo, da so
mu morali odrezati roko ob spodnji lakti.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 46 letna
zasebnica Roza König, 69 letni upokojeni želez-
ničar Ivan Bedišnikar, 36 letna gostilničarka in
poslastnica Kristina Sabolek z Jančevskega vrha
pri Podvelki, 2 letni sinček pekovega pomočni-
ka Antona Gregoriča iz Dogaš pri Pobrežju. 83-
letna zasebnica Marija Tinnauer. V Konjicah je
umrl 71 letni višji finančni inšpektor v pokojni Jo-
žef Majhen, v Pljuju 68 letni finančni uradnik v
pokojni Jakob Glaser. V Stari vasi pri Vidmu je
umrla 66 letna Marija Petschauer, vdova po gostil-
ničarju, trgovcu in posestniku. Bila je svoj čas
na Kočevskem v Stari žagi pri Črmošnjicah.

neposredno povedo več, kakor vsaka pisana be-
seda o njih. — Razstava bo odprta le še do sre-
de, 12. maja.

— Vreme se je izboljšalo. V sredo je bilo
podnevi delno oblačno, hladno in popoldne je
bila dosežena maksimalna dnevna temperatura
+13° C. Okoli 17 se je prikazalo za nekaj časa
sonce. V četrtek jutraj je na Barju valovila
nizka megla. Počasi se je jasnilo in posililo
sonce. Še vedno je jutraj hladno. V četrtek ju-
traj je bilo +6,6° C. Barometer je od srede na
četrtek močno padel na 759,7 mm. Kakor je pri-
čakovati, bo prva polovica majnika razmeroma
hladna in deževna, druga topla.

KINO MATICA

Zaradi izredne dolžine filma predstave
ob delavnikih ob 14.30, 16.30 in 19,
v nedeljo ob 10.30, 14.30, 16.30 in 19.

— V nedeljo, 9. maja, bodo igrali v dram-
skem gledališču dvakrat »V času obiskanja«. Pr-
va predstava bo začela ob 3 popoldne in druga
ob pol 7 večer. Krasna, pretresljiva drama! Ne
zamudite prilike videti jo! Vstopnice kupite v
predprodaji v Operi. Cene so znižane od 15 lir
navzdol.

— Podporno društvo železniških delavcev in
uslužbencev za Ljubljansko pokrajino in Ljubljani
sklicuje na dan 30. maja 1943 ob 9 v dvorani
»Sloga« v Pražakovi ulici št. 19 svj. I. redni občni
zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje za-
pisnika zadnjega običnega zbora; 2. Poročilo
upravnega in nadzornega odbora; 3. Določitev vi-
šine prispevkov in podpor; 4. Sklepanje o pravo-
časno predloženih skupinskih predlogih; 5. Skle-
panje o naloganju ein uporabi društvene imovi-
ne. — Upravni odbor.

Z Vrhniko

Naročnike »Slovenec«, »Slov. domac in »Slov.
knjižnice« opozarjamo, da lahko vsak čas plačajo
naročnino pri našem zastopstvu na Vrhniko, Pod-
lipka c. 9. Tu se tudi naročajo naši listi in knji-
ge. Zaloga vseh knjig »Slov. knjižnice«.

Iz Hrvaške

Zavod za zapuščeno žensko mladino. Za-
grebske karmelitanke že 18 let vodijo z vso
ljubeznijo svoje zavetišče za zapuščeno in si-
romašno žensko mladino na Vrhovcu v Zagre-
bu. V domu ima trenutno stanovanje in vso
oskrbo 100 deklic, med katerimi je še 32 otrok.
V zavetišču ostanejo dekleta do 17 leta ter
med tem časom obiskujejo ljudske, zatem sred-
nje šole. Deklice doma pomagajo v kuhinji,
pospravljajo svoje spalnice in učilnice, pouču-
jejo svoje mlajše tovarišice, šivajo, krpajo in
se izobražujejo v predmetu, do katerega ka-
žejo posebno veselje, kakor za ročna dela in
rezbarstvo. Šolo in dom vzdržuje sedaj glavno
ravnateljstvo za korporacije, vodijo ga pa še
vedno karmelitanke.

Ženski sprevodniki na cestni železnici v Sa-
rajevu. Uprava sarajevske cestne električne že-
leznice je pred kratkim sprejela v službo več
žensk ter jih je zaposlila kot sprevodnike na
cestni električni železnici.

Iz Srbije

Obletnica »Srbske zajednice radac. Obletnico
obstoja obvezne srbske delovne službe so v Beo-
gradu proslavili z veliko javno prireditvijo v dvo-
rani Kolarčeve ljudske univerze. Ob tej priliki
je namestnik starešine SZR imel govor, s kate-
rim je poudarjal velike uspehe, ki jih je ta služ-
ba pokazala že v prvem letu svojega obstoja. Ti
uspehi so posebno vidni in pomembni tako v po-
gledu socialne zaštite delavstva, kakor tudi v iz-
boljšanju prehrane ter na področju socialne in
športne vzgoje. SZR je na sedanjem srbskem
upravnem področju razdeljena na 7 glavnih zvez,
poleg katerih še delujejo: 4 župne, 10 okrožnih
in 118 krajevnih edinic. Organizacija je takoj po
svoji ustanovitvi pričela ustanavljati delavske ku-
hinje. Po posameznih industrijskih in ostalih
večjih gospodarskih obratih deluje danes že nad
100 takih kuhinj, v katerih se hrani 68.000 de-
lavcev. Po tovarnah je vodstvo obvezne delovne
službe organiziralo tudi številna predavanja, ka-
tera je poslušalo 120.000 delavcev. V Beogradu
deluje tudi še posebno gledališče SZR, ki je ime-
lo pri vseh dosedanjih predstavah nad 60.000
obiskovalcev. Razne filmske predstave je pa gle-
dalo 108.000 delavcev. V socialnem oziru je
omembe vredna tudi nabiralna akcija SZR, ki je
vrgla nad 11 milijonov dinarjev v gotovini. Poleg
tega so člani te službe nabrali tudi velike koli-
čine ponošenih oblek in obutve. Poudarek skrb-
stvu za delavsko mladino je dala organizacija s
postavitvijo dveh domov SZR. Prvi stoji v Beo-
gradu na Kotež Nejmarju, drugi pa pod Avalo.

Trije zlati laski deda Vseveda

Spisal K. J. Erben — Risal Ivan Romih

KRALJ NI HOTEL VERJETI SVOJIM OČEM,
KO MU PRINESE PLAVACEK TRI ZLATE
LASE DEDA VSEVEDA, NJEGOVA HCI PA
PLAKA OD VESELJA, DA SE JE VRNIL.
»KJE PA SI DOBIL TE KONJE IN BOGA-
STVO?« GA VPRAŠA KRALJ. »PRISLUŽIL
SEM SI,« MU REČE ZET.

IN POTEM MU POVE ZGODBE O JABLANI
IN ŽIVI VODI. »JABLANA... ŽIVA VO-
DA?« SI PRAVI KRALJ NA TIHEM IN SI
JU ZELI, DA BI SE POMLADIL. ODPRAVI
SE NA POT, DA JU POISČE, PA SE SE NI
VRNIL...

Majnik — Marijin mesec

Za duhovno in družinsko branje, za
prireditve in deklaracije si naročite
krasne Sardenkove zbirke o Mariji:

Materi Mariji

broš. L 190

Marijine pesmi

o Marijinih praznikih

broš. L 3 —

Marija

vez. L 38 —

Tolačnica žalostnih

vez. L 15 —

Knjigo dobite v Ljudski knjižarni
Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

Drobna ljubljanska kronika

Skupna mesečna rekollekcija za gospode
duhovnike bo danes, na prvi petek, popoldne
v župnijski kapeli. Ob 4 skupna adoracijska
ura, ob 5 meditacija, konferenca odpadke.
K obilni udeležbi vabi vodstvo.

Stalna kongregacija za akademičarke za-
radi nepredvidene zaprke danes, v petek,
ne bo imela sestanka. Jutri, v soboto, ob 7
pa bo skupna sv. maša in sv. obhajilo v
kapeli Alojzijeve. Prosim, obvestite o
tem druga drugo. — Voditelj.

Društvo slepih je daroval g. Aleksander
M. Friedrich, Ljubljana, 200 lir namesto
venca na grob blagopokojne gospe Eli-
zabete Petrovič. Plemenitemu darovalcu se od-
bor najtopleje zahvaljuje.

Vodstvo na Vavpotičevi razstavi v pe-
tek in v soboto, vsakokrat ob 17. zg. prof.
Š. Santel in prof. M. Subić.

Nocojšnji koncert na dveh klavirjih bo
imel naslednji spored: 1. Clementi: Sonata
C-dur, 2. Taregini: Variacije na Schuman-
ov temo, 3. Pjocelli: Burleska, 4. Chopin:
a) Etuda, b) Preludij, 5. Pfeifer: Tarantela.
Koncertni spored bosta izvajala dve prizna-
ni naši pianistki Marija Bizjak-Vajalova in
Silva Hrašovecova. Že četrto leto kojita si-
stematično igrati na dveh klavirjih, nocojš-
nji njun koncert bo peti javen koncert te
strofe in vsi dosedajšnji koncerti so imeli lep
umetniški uspeh in so našli velik odziv
v našem koncertnem občinstvu. Začetek kon-
certa točno ob 7 v mali filharmonični dvo-
rani. — Predprodaja vstopnic v knjižarni
Glasbene Maticice.

Preselitev mestnega kmetijskega oddelka.
Mestni gospodarski urad obvešča, da se je
kmetijski oddelki, ki je imel doslej svoje
prostore v mestnem gospodarskem uradu v
Beethovnovi ulici 7, sedaj preselil v Puci-
ničjevo ulico 2, torej v prejšnjo Knafličjevo
ulico, in sicer v pritličje, v prostore, ki jih

je prej imel odsek za drva mestnega pre-
skrbovalnega urada. Opozarjamo torej ob-
činstvo, da je sedaj mestni kmetijski odsek
v pritličju hiše št. 2 v Pucičjevi ulici, da
ne bo nepotrebnih potov.

Planist Carlo Vidusso je zadnjič nastopil
v naši sredi 37. oktobra 1941. Za širše naše
koncertno občinstvo je bil taktir Vidusso
se ne poznava, a je že pri prvem svojem ve-
čem koncertnem nastopu v Ljubljani navdu-
šil občinstvo, ki je z zavzetjo pozornostjo
sledilo niansiranemu zborovanju, ki se je iz-
pod njegovih rok prelivalo po dvorani in
opljalo srea z muziko, ki je prepričala nele-
o umetnikov do kosa dognani uvečanosti
in kar suvereni tehnični zmogljivosti, mar-
več tudi s čustveno in duhovno poglavitno
interpretacijo vseh del, ki jih je imel na
sporedu. Vidusso, ki je eden prvih piani-
stov sedanje dobe, vesepoved velikega umet-
niškega slovesa, bo igral v Ljubljani v po-
nedeljek, 10. maja, ob 7 večer v veliki fi-
lharmonični dvorani naslednji spored: Be-
ethoven: Sonata op. 10, Ferrari Trecento: 6
Etude in v drugem delu 24 Etude op. 10 in
25 slavnega Chopina. Izredno lep spored, ki
mora navdušiti vse prijatelje klavirske igre,
predvsem pa oboževalce Chopina. Podrobni
spored in vstopnice so na razpolago v knji-
žarni Glasbene Maticice.

Maturantje učiteljskih višjih vabilo
na akademijo, ki bo v frančiškanski dvorani
v soboto ob 18.30. Na sporedu je med drugi-
mi točkami tudi komedija »Čenčjak«. Na
bavite si vstopnice v predprodaji na držav-
ni učiteljski šoli.

Specialne strokovne instrukcije za gim-
nastije in mešičanske šole: Za malo maturo v
vseh predmetih pripravljamo dijake inje 3.
in 4. razreda gimnazije in 4. razreda me-
šičanske šole. Učni honorar nizki! Ponujajo
profesorji, strokovnjaki. Informacije in pri-

java vsak dan od 9—12 in popoldne od 4—6:
Mussolinijev (Kongresni) trg 2. II. nadst.
Središče mestal

Edo Deržaj razstavlja v Ohrselslavi ga-
leriji. V gornjih prostorih imenovanega gale-
rije na cesti Arielle Ree odpre v soboto,
8. maja, ob 16 razstavo svojih najnovejših
del slikar Edo Deržaj. Vsi, ki so videli nje-
gove akvarele na lanski razstavi, bodo tudi
tokrat pohitili z ogledom. Poleg akvarelov
bo slikar razstavil tudi vrsto izbranih olin-
janih podob. Tokrat bodo torej ljubitelji
akvarela in olinjanih podob našli na Der-
žajevi razstavi mnogo lepega in zanimivega.
Občinstvo vladno vabimo, da si ogleda to
zanimivo kulturno prireditelj, ki bo trajala
le kratak čas. Razstava bo odprta ves dan
od 9—18.30.

Vionilce v žilvike šrambe obsojen. Za-
radi dveh vionilskih tatvin v jedilno šrambo
je bil samski zidar, nemški državljani Jože
Skok obsojen na 1 leto in 8 mesecev robije
ter v izgobo častnih državljanov pravi-
le za 3 leta. Najprej je ponoči 27. februarja
letos vionil v jedilno šrambo nekega za-
sebnika v Keršnikovi ulici 5.

Drugič je vionil v jedilno šrambo ne-
kega gostilničarja na Sv. Petra cesti, od-
koder je odnesel precej gotovine in razna
šilva v vrednosti 5400 lir. Vionilec je živila
prodal raznim strankam, pri katerih so po-
zaje dobili deloma ukradeni šilva.

Nov sleparski trik. Nek Vladimir P. je
skusil na poseben trik priti do denarja in
lahkega zaslužka. Svoje žrtve je iskal med
občinstvi, ki spadajo v žilvike stroko, ali
med gostilničarji. Sestavil je napačne ova-
be, jih nesej ovaženec, izdajajoč se pri-
tem, da je organ urada za kontrolo cen in
da lahko proti primeru nagradi uniči eva-
do. Taka trika je prvi leto februarja na-
sedel nek pekovski mojster, ki je bil po za-
reditvi tega organa ovaden, da je prodal
kruh brez odrezkov žilvinskih nakazil. Od
mojstra je izavbil 120 lir. Nek gostilničar v
bežigranskem okraju je bil od Vladimirja

opeharjen za 100 lir, ko mu je natvezel, da
je ovaden zaradi prodaje žganja, drugi go-
stilničar pa prav tako zaradi žganja za
30 lir. Zaradi teh treh malenkostnih zne-
skov je bil Vladimir P. obtožen zločina
obrne prevare po § 337 k. z. Z njim je bil
obtožen nek Andrej, češ da je prvega k
tem prevaram nasoval. Vladimir P. je bil
obsojen na 19 mesecev zapora, Andrej pa
oproščen.

Gledališče

Opera:

Petek, 7. maja: Zaprti. (Generalna.)

Sobota, 8. maja, ob 18: »Prodana nevesta«.

Prvič v sezoni. Red: Premierski.

Nedelja, 9. maja, ob 17: »Evgenij Onegin«.

Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Jutri bo za red Premierski prva letošnja
uprizoritev Smetanove komične opere »Pro-
dana nevesta«. Delo, ki spada zaradi svoje
živahne ritmične razgibanosti in melodij-
nosti med stalne repertoarne predstave, ki
se vračajo vsako leto na oder, je eno izmed
posebno priljubljenih uprizoritev. Naslov-
no partijo bo pela tudi letos Vidoljeva, ki
je imela lani v njej velik uspeh. V glavnih
partijah Vaska in Kupača bomo tudi letos
slišali Banovca in Leupša, ki sta v njih s
svojo komično noto odlično uspela. Nov bo
letos Janko, glavna tenorska partija, ki jo
bo pel Drago Čuden, in mati Katarina v in-
terpretaciji Elze Karlovičeve. V ostalih par-
tijah: Kršnja — Jenko, Ljudmila — Stri-
tarjeva, Miha — Dolinčik, cirkuški ravnal-
ec — Jelnikar, Esmeralda — Barbičeva,
Indijane — Marek. Dirigent: D. Zebre,
režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Sime-
niti, koreograf: inž. P. Golovin, scenograf:
V. Skružnjak.

Drama:

Petek, 7. maja, ob 17: »V času obiskanja«.

Zaključena predstava za šolsko mladino.

Sobota, 8. maja, ob 15: »V času obiskanja«.

Zaključena predstava za šolsko mladino.

Naznanila

RADIO, Petek, 7. maja: 7.30 Lahka gla-
ba — 8 Napoved časa, poročila v italijan-
ščini — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slo-
venščini — 12.45 Italijanska glasba v na-
rečju — 13 Napoved časa, poročila v ita-
lijanščini — 13.10 Poročila vrhovnega povel-
stva Oboroženih sil v slovenščini — 13.12
Orkester vodi dirigent Gallino — 13.45 Ope-
retna glasba — 13 Poročila v italijanščini —
14.10 Koncert radijskega orkestra vodi diri-
gent D. M. Sijaneč, orkestralna glasba —
15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa,
poročila v italijanščini — 17.15 Koncert ki-
tarista Stanka Preka — 17.35 Komorna gla-
ba — 19 Govorimo italijansko, poučuje prof.
dr. Staniko Lehen — 19.30 Poročila v slove-
nščini — 19.45 Politični komentar v slove-
nščini — 20.20 Napoved časa, poročila v ita-
lijanščini — 20.20 Radio za družino — 21.05 Or-
kester vodi dirigent Segurini — 21.30 Kon-
cert radijskega orkestra vodi dirigent D.
M. Sijaneč, operna glasba — 22 Skrajni po-
zabljeni glasba znanih glasbenikov iz 18.
stoletja — 22.45 Poročila v italijanščini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne:
dr. Kmet, Bozvelsova cesta 43; mr. Trnko-
vsky ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selen-
burzova ulica 7.

Polzvedovanja

Veliki ponedeljek sem porabil pri neki
stranki klobuk in prosim, naj ga prinese v
trgovino Kušan, Karlovska cesta.

S. S. VAN DINE:

62

Umorjeni Kanarček

»Res?« je vprašal porogljivo. »Ali nam boste pokazali, kako je Skeel odšel in zapahnil vrata za seboj, brez Jessupove pomoči?«

»Da, prav to hočem storiti.«

Heath je odprl usta, da bi nekaj ugovarjal, a se je premislil in ni rekel ničesar. Skomizgnil je le z rameni in pogledal Markhama.

»Pojdimo v vežo,« je dejal Vance.

Vstopili smo v čakalnico nasproti telefonske kabine.

Vance nas je povabil naj sedemo in nato pogledal narednika.

»Ostanite tukaj toliko časa, dokler ne boste slišali trkanja na stranskih vratih. Tedaj mi pridite odpreti. Ponavljam, da sem pokojni gospod Skeel in zato predstavljajte si, da me vidite oblečenega po najnovejši modi... Dejanje se pričinja.«

Priklonil se je, odšel iz čakalnice, zavil v glavno vežo, nato pa izginil na desno po hodniku.

Heath je postal ves nemiren in je zmedeno ter vprašujoče pogledal Markhama.

»Ali mu bo uspelo?« je vprašal in z njegovega obraza je izginila vsa veselost.

»Nikakor ne morem razumeti, kako mu bo uspelo,« je zamišljeno dejal Markham, »toda če uspe, bo vaša teorija o Jessupovi krivdi izgubila glavno podlago.«

»Gospod Vance ve mnogo stvari,« je izjavil Heath. »A kako bo izvršil to?«

Ni utegnil končati stavka, kajti zaslislalo se je močno trkanje pri stranskih vratih. Vsi trije smo planili pokonci. Stekli smo v vežo in odto-

po hodniku do vrat. Nikjer ni bilo žive duše. Na hodniku ni bilo nobenega drugega izhoda, stene so bile gole in le na koncu so bila velika in močna hrastova vrata, ki so vodila na dvorišče. Vance je torej mogel izginiti le skozi ta vrata. Hipoma smo vsi trije opazili, da je ključka stala vodoravno, da je bil torej zapah zaprt.

Heath je ostal brez besed. Markham je gledal okrog sebe in se je zdelo, kakor da ne more verjeti lastnim očem. Po kratkem oklevanju se je Heath približal vratom a jih ni takoj odprl. Pokleknil je na tla in natančno pregledal ključavnico ter zapah. Preizkusil je ključavnico tudi s svojim žepnim nožem in ugotovil, da je vse v najlepšem redu. Po tej preiskavi še ni bil popolnoma uverjen; pograbil je za ključko in z vso močjo potegnil vrata k sebi: a ta se niso odprla. Končno je obrnil zapah in vrata so se odprla. Vance je stal na dvorišču, mirno kadil svojo cigareto in opazoval steno iz opeke.

»Poglej Markham,« je dejal. »Ta zid mora biti precej star. Gotovo ni bil zgrajen z naglico kot je v navadi v naših časih. Zidar je položil opeko na flamski način in tudi ta del zidu je pravi vzor natančnosti...«

Markham pa ga je nestrpnostno zavrnil:

»Nehaj Vance, saj ne mislim graditi zidov iz opeke. Mnogo bolj me zanima, kako si prišel skozi vrata in pustil ta za seboj zapahnjena.«

»A take!« je vzklil Vance, odvrgl cigareto in vstopil v hišo. »Poslužil sem se majhne zvijače. Zelo preprosta je, kakor vse praktične stvari... Neverjetno preprosto. Kar sram me je te preprostosti... Poglejte!«

Pri teh besedah je vzel iz žepa majhne, tanke kleščice. Na koncu teh kleščic je bila pritrjena približno en in pol metra dolga vrstica. Vance je kleščice pritržil na ključko, ko je ta stala navpično, nato je s pomočjo kleščic na levo in potegnil drugi konec vrvice pod vrati preko praga. Odšel je na dvorišče in zaprl vira-

ta za seboj. Kleščice so trdno stale na ključki, vrstica pa se je vedno bolj napenjala.

Vsi trije smo kakor hipnotizirani zrlili na ključko. Polagoma se je vrstica še vedno bolj napenjala, ker je Vance na zunanji strani vlekli za drugi konec. Pod pritiskom se je ključka počasi začela obračati, dokler ni stala čisto vodoravno. Tedaj je Vance z večjo silo potegnil za vrstico, tako da so kleščice brez ropota padle na preprogo. Še nekaj časa je vlekli za vrstico, dokler ni ta obenem s kleščicami popolnoma izginila pod vrati.

»Preprosta je ta zadeva, kajne?« je dejal Vance, ko ga je Heath spet spustil v hišo. »Zagotavljam vas, gospod narednik, da je pokojni

Toni v usodni noči prav na ta način zapustil hišo. A pojdimo v stanovanje gospodične Odell. Pripovedovati vam hočem to zgodbo. Kakor vidim, se je Spively že vrnil s sprehoda. Naj zavzame spet svoje mesto, medtem ko se bomo mi še nekoliko pogovorili.«

»Kdaj ti je prišel na misel poskus s kleščicami in vrstico?« je vprašal Markham, ko smo sedeli v plesalnici sobi.

»Tega se nikakor sam nisem izmislil...« je brezbržno odgovoril Vance in si prižgal cigareto. »Zamislil je Skeelova. Zelo bistroumen deček je bil!...«

Markham je postajal že nestrpen.

Velika vloga italijanskega prevoznega letalstva

Po angleško-amerškem izkrcanju v Severni Afriki so vprav posadke prevoznih letal napisale strani svojega največjega junaštva

Rim, 6. maja. s. Med vsemi vrstami letal so se v tem hudem obdobju vojaških nastopov najbolj odlikovala prevozna letala in zavzemajo v tem oziru prvo mesto. Celo sovražnik sam je poudaril važnost nastopanja italijanskih prevoznih letal, ko je odkrito priznal, da so ga na tem polju naše sile prekorsile.

Ze uspehi, ki so bili doseženi za abesinske vojne in v bojih za Albanijo, v najlepši luči kažejo, kolikšne važnosti so prevozna letala ne samo, v kolikor gre za vzdrževanje običajnih zvez, temveč tudi kar se tiče izvajanja samostojnih nastopov, ki bi jih z drugačnim orožjem kaj težko izvedli.

Na podlagi teh skušenj je vodstvo italijanskega letalstva že v začetku sedanje vojne ustanovilo posebno poveljstvo, ki ima nalogo, vzporediti vse udejstvovanje letalskih prevozov, pri čemer je mišljeno tudi letalsko osebje in ureditev civilnih letalskih prog, ki so se uveljavile v mirnem času po vsem svetu. Ta nova ustanova, ki je podrejena glavnemu stanu italijanske mornarice, je dobila ime »Poveljstvo za posebno letalsko službo«.

Način, kako je ta nova ustanova rešila naloge, ki so ji bile dane, prikazuje v jasni luči dejstvo, da so bile zveze z Italijansko Vzhodno Afriko zagotovljene več ko eno leto izključno le po zračni poti. V Vzhodno Afriko so vozili z letali strelivo, nadomestne dele, zdravila, pošto, ljudi in kar cela lovška letala. Vse to je omogočalo junaškim letalcem italijanskega imperija, da do zadnjega niso klonili pred sovražnikom, ki se je lahko na debelo zalagal.

Istočasno so letala »Poveljstva za posebno letalsko službo« stalno vzdrževala zveze z italijanskimi onstranmorskimi deželami in dajala izredno pomemben prispevek vojaškemu nastopu na balkanskem bojišču, v Rusiji, zlasti pa še nastopom v Severni Afriki. Posadke italijanskih prevoznih letal pa so napisale strani največjega junaštva v svoji zgodovini, posebno še po tistem, ko so se v Alžiru izkrcali Angleži in Amerikanci. Samo po zaslugi njihovega pravočasnega posega je bilo mogoče prepeljati na tunizijska pristanišča toliko vojaštva, da smo lahko obdržali oporišči v mestih Tunisu in Bizerti, proti katerim je sovražnik hitro prodiral, ne da bi kje naletel na kakšne ovire. In spet po zaslugi vdanosti teh občeudovanja vrednih posadk je bilo mogoče okrepiti in oskrbeti čete, pripeljene z letali.

Dentifrici

Crema igienica, Brillantina, Embrocatione, Pillole B. Ferrovitamine, Fourniture - Forniture - Spedizioni - Cercansi concessionari in proprio.

Farmacia BARLOCCO - Galleria Mazzini - GENOVA

Zobna čistila

Higienska krema, Brillantina, mazila, kroglice B. železnovitaminske - Preskrba - Posiljate - Iščemo samostojne zastopnike.

Farmacia BARLOCCO - Galleria Mazzini - GENOVA

Ali

ste že naročili na

Slovenca

?

Vsak

naročnik zavarovan

Vsemogočni je poklical k Sebi našega draga očca, brata, strica, svaka, gospoda

Novak Blaža

čevljarskega mojstra

ki je, previden s sv. zakramenti, umrl v sredo, dne 5. maja 1943. Pogreb draga pokojnika bo v petek, 7. maja 1943 ob pol 3 popoldne v Žal, iz kapele sv. Frančiška na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. maja 1943.

Zalujoči: Janez, Marjan, ir. Gabrijel in Milan, sinovi dr. p. Modest, župnik, brat; Antonija Hribar, sestra in ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nam je naša dobra mama, sestra in stara mama, gospa

Bajec Filomena roj. Kogej

vdova šolskega upravitelja v pokouju

v petek, dne 30. aprila 1943 v Št. Vidu nad Ljubljano mirno v Gospodu zaspala v 77. letu starosti.

Pokopali smo jo na belo nedeljo na farnem pokopališču pri Sv. Vidu.

Št. Vid, Ljubljana, Velike Poljane, Idria, dne 6. maja 1943.

dr. Tone, sin; Mila Jamnik, hči; Antonija Novak in Marija Osvald, sestre in ostalo sorodstvo

Svetogorsko svetišče

Iz Vareseja se odcepi tramvajska proga, ki vozi v svetogorsko svetišče. Svetišče je mogoče opaziti v višini s svojo vasico, z znamenito poljo kapelic, ki se vije skozi bujen gozd ob položku.

Tradicija, ki je precej utemeljena zaradi omemb, ki jih je mogoče najti v najstarejših dokumentih, trdi, da izvirajo počelki tega svetišča že od časa nastopa sv. Ambroža. Nikakega dvoma ni, da je že pred letom tisoč na tem prijaznem gričku stala cerkev, h kateri so romali številni ljudje in v kateri se je častila dragocena Marijina podoba, ki se je ohranila do danes. V tej cerkvi je bil že od takrat nameščen odlični kapitelj, na čelu katerega je bil opat z milro.

V 15. stoletju je sloves svetišča še bolj zrastle, ko je poleg njega ustanovila blažena Katarina da Pallanza samostan avguštink, ki je še danes zelo znan in cvetoč. Toda še bolj se je razvil pomen svetišča in romarji so začeli prihajati v večjem številu, ko je v začetku 17. stoletja pater Avguštin Aguggiari da Monza (po katerem je mesto Varese iz hvaležnosti imenovalo eno izmed najlepših cest) zamislil in izvedel 14 kapelic poleg svetišča, ki so pravi biser umetnosti.

Ta arhitektonska slikarska kiparska sestavitve je najodličnejši spomenik, ki priča o višinah, ki jih je v teh umetnostih doseglo 16. stoletje.

Gradba teh kapelic, ki se je izvršila v zelo žalostni dobi, je trajala skoraj 100 let in se je nadaljevala s pomočjo žive vere številnih romarjev in vztrajnosti patra Aguggiarija in stavbenika Bernasconija iz mesta Varese, ki so ga tudi imenovali »mancino«.

Ob vznožju griča stoji skoraj kot mistični uvod v žaloigro, ki se je odigrala pred očmi obiskovalca, ljubek oratorij v baročnem slogu, posvečen brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

Kapelice (ki se vrstijo po skrivnostih rožnega venca) so razdeljene v 3 skupine po 3 obokih, ki jasno začitavajo 3 presledke na poti molitve. Prvi obok, ki se začneja poleg oratorija Brezmadežne, nosi lepo izdelan kip Device, ki se zdi, kakor da bi vabila prišleca.

Za kapelami veselja je drugi obok, ki vodi h kapelam trpljenja, posvečen sv. Karlu v spomin na velikega kardinala, ki je tako vnelo častil vareško svetišče. Končno je tretji obok pred častiljivimi skrivnostmi, posvečen sv. Ambrožu, milanskemu nadškofu, ki naj bi bil početnik tega svetišča.

Bernasconi je zamislil vse scenografično delo in načrt za notranjo izdelavo posameznih kapelic, postave protagonistov in nekaterih postranskih osebnosti, medtem ko naj bi na stranskih stenah in na oboku znameniti slikarji uprizorili razne prizore iz svetega pisma, ki bi bili v skladu s plastično predstavo skrivnosti same in ki bi se nanjo nanašali.

Zadnja častiljiva skrivnost o kronanju Device Marije je v kapeli svetišča samega, kjer stoji češčena podoba.

Občeudovanja vreden je tudi monumentalni Mojzesov vodnjak, klasično delo Francesca Mariä Argentijs, in bazilika, ki je zelo starega izvora in je bila končno arhitektonsko urejena s pomočjo velikodušnosti raznih knezov, predvsem Ludovika il Moro, stavbenika Bartolomea di Cremona, znamenitega Gadia.

Bazilika ni obširna, toda renesansa ji je dala pozneje plemenite oblike. Pozneje je baroško stoletje spremenilo čiste in preproste poteze renesanse s stukturami in brezštevilnimi okraski.

Zelo star in čudodelen kip Madone stoji na glavnem oltarju, ki je bogat, razkošen, okrašen z dragocenim marmorjem, kovinami in redkimi tkaninami. Ta fantastična dekoracija je od kiparja Giuseppe Rosatijs, ki jo je končal v letu 1662; pod glavnim oltarjem je zelo stara kripta, ki izhaja iz bržkone že iz 8. stoletja.

Iz cerkve gredoč je mogoče občudovati na levi strani glavnega oltarja vrata, ki jih je dal odpreti Francesco Sforza leta 1532. Leta 1900 je bil odprt svetogorski muzej, ki hrani tudi zbirko iz svetiščnega zaklada: poleg predmetov dokumentarne in resnične vrednosti je mogoče opaziti tudi dragocene kože in brokate in nekaj krasnih koralov, med katerimi je zelo znamenit koral iz leta 1476, okrašen s silno dragocenimi miniaturnimi. Muzej hrani med drugim tudi krasno sliko, ki jo je podaril papež Pij XI., ki je zelo častil to sveto goro in je tukaj praznoval 25-letnico svojega mašniškega posvečenja.